

2014-02-24

Justitiedepartementet

EU-enheten

EU-nämnden
Riksdagen

Kopia: Justitiekortet
Kopia: Socialförsäkringsutskottet
Kopia: Civilutskottet
Kopia: Konstitutionsutskottet

Kommenterad dagordning för rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 3-4 mars 2014

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

INRIKES FRÅGOR

Lagstiftningsöverläggningar¹

2. Godkännande av A-punktlistan (Sr Ask, Sr Billström)

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

**3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens organ för samarbete och fortbildning inom brottsbekämpning (Europol) och om upphävande av beslut 2009/371/RIF och 2005/681/RIF [första behandlingen] (Sr Ask)
= Lägesrapport/Riktlinjedebatt**

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport från förhandlingarna. Någon inriktning för en eventuell riktlinjedebatt har ännu inte angivits.

¹ I enlighet med arbetsordningen delas dagordningen upp i två delar "Lagstiftningsöverläggningar" respektive "Överläggningar om icke lagstiftande verksamhet". Rådets sammanträden ska vara offentliga när det överlägger och röstar till ett utkast till lagstiftningsakt. Se vidare artiklarna 3, 5 och 7 Rådets arbetsordning (dok. 16525/09 JUR 495 POLGEN 206).

Bakgrund

Den 27:e mars 2013 antog kommissionen ett förslag till ny Europolförordning. Förslaget innebär en rad justeringar av den nu gällande regleringen av Europol. Många av de föreslagna ändringarna kan hänföras till Lissabonfördraget, medan andra syftar till att utveckla verksamheten vid Europol. Den enskilt största förändringen i förslaget är att Europols framtida uppdrag innefattar ett brett utbildningsuppdrag. Enligt förslaget övertar och utvidgar Europol den Europeiska polisakademins (Cepol) nuvarande uppgifter. När förslaget första gången diskuterades i rådet (juni 2013) fokuserade diskussionen på frågan om sammanslagningen. En överväldigande majoritet av medlemsstaterna ifrågasatte en sammanslagning. Kommissionen har ännu inte meddelat hur man avser hantera sammanslagningsfrågan. Förhandlingar om lagförslaget har därefter pågått på rådsarbetsgruppsnivå.

Se vidare i bifogad promemoria.

4. Övriga frågor

= **Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Icke lagstiftande verksamhet**5. Godkännande av A-punktlisten**

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

6. Framtida utveckling på RIF-området (Sr Ask, Sr Billström)

= **Föredragning av kommissionen**

Avsikten med behandlingen i rådet

Föredragning av kommissionen

Dokument: Inget dokument har hittills presenterats.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden den 29 november 2013.

Tidigare behandlad vid överläggning med socialförsäkringsutskottet den 28 november 2013 och vid information till justitieutskottet den 14 och 28 november 2013 samt till civilutskottet den 19 november.

Bakgrund

Det nuvarande femåriga arbetsprogrammet för det rättsliga och inrikespolitiska området, Stockholmsprogrammet, omfattar åren 2010-2014. Programmet förhandlades fram och antogs under det svenska ordförandeskapet 2009 och var det första efter Lissabonfördragets ikraftträdande.

I slutsatserna från toppmötet den 27-28 juni 2013 uppmanade Europeiska rådet kommande ordförandeskap att påbörja en förberedelseprocess inför ett fastställande av nya strategiska riktlinjer för RIF-området i juni 2014.

Det litauiska ordförandeskapet initierade under förra året diskussioner på ministernivå vid två tillfällen dels vid det informella ministermötet, dels vid rådsötet i december. Diskussionerna liksom de skriftliga bidrag som medlemsstaterna sände in inför RIF-rådet i december visar på en stor samsyn vad gäller såväl inriktning som innehåll i det framtida programmet.

Vid det grekiska ordförandeskapets informella ministermöte i Aten den 23-24 januari diskuterades frågan igen. Fortsatta diskussioner har därefter förts i Coreper. Det var från början ordförandeskapets avsikt att kommissionen skulle presentera sina meddelanden (ett från generaldirektoratet för inrikes frågor, ett från generaldirektoratet för rättsliga frågor) vid rådsötet den 3 - 4 mars. Meddelandena är dock fördröjda och planeras för närvarande att presenteras den 11 mars. Enligt dagordningen kommer därför endast en muntlig presentation av kommissionen att äga rum vid rådsötet.

7. Migrationstryck: tendenser och utsikter (Sr Billström)

= **Information från kommissionen**

Syftet med behandlingen i rådet

Information från kommissionen om migrationstrycket mot EU.

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden och information till Socialförsäkringsutskottet: -

Bakgrund

Antalet människor som vill ta sig till något land inom EU:s gränser fortsätter att öka, inte minst mot bakgrund av den enorma flyktingkatastrof som våldet i Syrien skapat. Antalet

syrier som nu har lämnat landet uppgår till 2,5 miljoner och 6,5 miljoner är interna flyktingar. Situationen i Syrien har utvecklats till en av de största och mest komplexa humanitära kriserna i modern tid och konflikten bedöms inte avta under de närmaste åren. Preliminär statistik visar att över 400 000 asylsökningar lämnades in i EU under 2013, vilket är en ökning med över 20 procent jämfört med 2012. En av utgångspunkterna med det gemensamma europeiska asylsystemet är att det inte ska spela någon roll var en asylsökande lämnar in sin ansökan. Det är emellertid stora obalanser i hur många som söker sig till EU:s olika medlemsstater. Av de cirka 80 000 syrier som hittills har sökt skydd i Europa har över 50 000 sökt sig till Sverige och Tyskland. Totalt sökte över 54 000 personer asyl i Sverige, vilket är den högsta siffran sedan början på 90-talet, och gör Sverige till det tredje största mottagarlandet i EU efter Tyskland och Frankrike. Även andra medlemstater såsom Bulgarien, Grekland och Italien upplevde under 2013 ett högt tryck i sina asyl- och mottagningssystem.

Svensk ståndpunkt

Regeringen anser att ett välfungerande europeiskt asylsystem där alla medlemsstater lever upp till den gemensamma lagstiftningen och där asylsökande behandlas och får sin ansökan prövad på ett likvärdigt sätt är den viktigaste garantin för solidaritet inom EU. Det är även viktigt att beakta det höga tryck som vissa medlemsstater upplever antingen vid yttre gräns eller i asyl- och mottagningssystemen. Den majoritet av EU medlemsstater som inte upplever detta måste visa ett större engagemang. Regeringen anser först och främst att varje land har ett eget ansvar att följa EU-lagstiftningen. Kommissionen har också en central roll som fördragens väktare. Även det europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO) har en viktig funktion både genom att stärka det praktiska samarbetet mellan medlemsstaterna, i syfte att förbättra genomförandet av det gemensamma asylsystemet, samt att stödja medlemsstater vars asylsystem är utsatta för ett särskilt starkt tryck.

8. Arbetsgruppen för Medelhavet (Sr Ask, Sr Billström)

= Uppföljning/Information från kommissionen

Syftet med behandlingen i rådet

Uppföljning av de åtgärdsförslag som diskuterades i arbetsgruppen för Medelhavet och som presenterades i ett kommissionsmeddelande den 4 december 2013.

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet (18 februari).

Tidigare dokument: Faktapromemoria 2013/2014:FPM 34 – Meddelande om Arbetsgruppen för Medelhavet.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden och information till Socialförsäkringsutskottet

Inför ER den 24-25 oktober, inför RIF den 5-6 december och inför ER den 19-20 december.

Bakgrund

Efter de allvarliga olyckorna utanför Lampedusa och Malta i oktober 2013, där hundratals migranter omkom på resan till Europa, enades EU på rådet för rättsliga och inrikes frågor den 7-8 oktober 2013 om att sådana tragiska händelser var en EU-angelägenhet som krävde gemensamma ansträngningar. Efter rådsmötet sammankallade kommissionen medlemsstaterna till en särskild arbetsgrupp för att diskutera möjliga åtgärder. Arbetsgruppen sammanträdde vid två tillfällen under hösten 2013 och Sverige deltog vid båda tillfällena. Vid Europeiska rådet den 24-25 oktober 2013 efterfrågades åtgärder för att förhindra förlust av människoliv till havs. Europeiska rådet efterfrågade även åtgärder för att bekämpa människohandel och människosmuggling, en förstärkning av Frontex verksamhet och ett stärkt samarbete med ursprungs- och transitländer. Kommissionen antog den 4 december 2013 ett meddelande som redogör för arbetsgruppens arbete. Kommissionens meddelande diskuterades av rådet för rättsliga och inrikes frågor den 5-6 december 2013 och frågan togs upp som en informationspunkt vid Europeiska rådets möte den 19-20 december 2013. I slutsatserna av den 20 december välkomnade Europeiska rådet kommissionens meddelande och uppmanade berörda aktörer att anstränga sig för att genomföra de åtgärder som presenterades i meddelandet.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar arbetsgruppens arbete. Regeringen anser att mer kan göras inom ramen för nuvarande regelverk, instrument och budgetramar. Sverige har generell en restriktiv hållning gällande kostnadsökningar och alla EU-resurser ska tas tillvara och används på ett så effektivt sätt som möjligt. Behovsanalyser och resursfördelning ska samordnas av Frontex inom ordinarie mekanismer och budgetramar - även efter större katastrofer. Frontex bör utvecklas och förstärkas inom sitt nuvarande mandat. Regeringen anser att det är viktigt att rådet enas om förslaget till förordning om regler för Frontex sjöoperationer.

Vidare anser regeringen att ett välfungerande europeiskt asylsystem där alla medlemsstater lever upp till den gemensamma lagstiftningen och där asylsökande tas emot och får sin ansökan prövad på ett likvärdigt sätt är den viktigaste garantin för solidaritet inom EU. Samtliga medlemsstater måste även ta sitt ansvar och, i samråd med UNHCR, ge skydd åt fler genom vidarebosättning. Det är även viktigt att fokusera det långsiktiga och strategiska samarbetet med transit- och ursprungsländer i ett brett och heltäckande migrationsperspektiv och att arbeta med grundorsaker till att människor väljer eller tvingas välja att fly. Partnerskap för rörlighet utgör ett viktigt och prioriterat instrument i det arbetet.

9. Övriga frågor

-

RÄTTSLIGA FRÅGOR

Lagstiftningsöverläggningar

10. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur [första behandlingen]

= Information från ordförandeskapet (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om förhandlingsläget

Bakgrund

Förslaget till förordning lades fram av kommissionen i juli 2011. Det innehåller bestämmelser som innebär att det inrättas ett självständigt europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel. Regleringen omfattar också verkställighet av kvarstadsbeslut som meddelas enligt förordningen. I förslaget finns även bestämmelser om domstols behörighet och om rättsmedel. Förfarandet kommer att verka parallellt med medlemsstaternas nationella förfaranden. Syftet med förslaget är att förbättra förutsättningarna för att driva in skulder över gränserna, vilket på sikt ska bidra till den ekonomiska tillväxten.

Förslaget har förhandlats i behörig rådsarbetsgrupp under drygt två och ett halvt år. Det har antagits generella riktlinjer vid två RIF-råd, första gången i december 2012 och andra gången i juni 2013. Riktlinjerna som antagits har i huvudsak slagit fast vilka principer som ska ligga till grund för att uppnå en god balans mellan borgenärens och gäldenärens intressen.

På RIF-rådet i december förra året nåddes en överenskommelse om allmän inriktning för den operativa förordningstexten och vissa beaktandesatser. Därefter har trilogförhandlingar med Europaparlamentet ägt rum. Förhandlingarna har skett i kombination med möten på tjänstemannanivå inom rådsstrukturen.

I början av innevarande månad kom rådet, efter intensiva förhandlingar, slutligen överens i Coreper om ett mandat för en förstaläsningsöverenskommelse med Europaparlamentet. Överenskommelsen skiljer sig från den allmänna inriktningen på så sätt att artikel 17, dvs. möjligheten för fordringsägaren att inhämta information om gäldenärens bankkonto, har utvidgats från fall när det finns ett *verkställbart* avgörande i ärendet i sak till fall när det finns ett *avgörande* i ärendet i sak. Rådets mandat har godkänts av utskottet för rättsliga

och inrikes frågor (JURI). Europaparlamentet har aviserat att en behandling i plenum kommer att äga rum i början av april i år.

Se vidare i bifogad promemoria.

11. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område [första behandlingen] (Sr Ask)
 = Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet
 Information om förhandlingsläget

Bakgrund

I Bryssel I-förordningen, som är tillämplig på privaträttens område, finns regler om vilken domstol som ska pröva en tvist och om hur det ska undvikas att samma tvist prövas i flera domstolar. Förordningen innehåller också regler om hur en dom ska kunna verkställas i en annan medlemsstat. I februari 2013 undertecknade det stora flertalet EU-medlemsstater ett mellanstatligt avtal om att inrätta en enhetlig europeisk patentdomstol. För att domstolsavtalet ska träda i kraft krävs att vissa ändringar görs i Bryssel I-förordningen. I juli förra året lade KOM fram ett förslag till sådana ändringar.

På RIF-rådet i december beslutade rådet om en allmän inriktning. Rådet och Europaparlamentet enades i januari om en informell överenskommelse i syfte att nå en slutlig förstaläsningsöverenskommelse. Överenskommelsen baserades på den allmänna inriktningen med några mindre justeringar. Vid möte i Coreper den 5 februari beslutades om ett mandat för en förstaläsningsöverenskommelse med Europaparlamentet. Den 11 februari godkände Europaparlamentets utskott för rättsliga och inrikes frågor (JURI) rådets mandat. Europaparlamentet har aviserat att en behandling i plenum kan ske i april.

Se vidare i bifogad promemoria.

12. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1346/2000 om insolvensförfaranden [första behandlingen] (Sr Ask)
 = Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen
 Information om förhandlingsarbetet med insolvensförordningen

Bakgrund

Kommissionen lade i december 2012 fram ett förslag till ändringar i EU:s insolvensförordning (insolvensförordningen). Syftet med förslaget är att anpassa insolvensförordningen för att möta behovet av ett modernt och företagsvänligt klimat

och att effektivisera hanteringen av insolvensförfaranden med gränsöverskridande inslag. Förslagets inriktning har påverkats av den ekonomiska krisen och gäldenärers möjlighet till ekonomisk återhämtning är i fokus. Förslaget förespråkar vad som kan kallas en andra-chans-kultur för gäldenärer. Förslaget har sedan det lades fram förhandlats på tjänstemannanivå i rådet och fjärde genomgången av förslaget har nyligen påbörjats.

Förslaget utgör en av nyckelåtgärderna i den andra inremarknadsakten (SMA II²), vilket bl.a. innebär att det finns ett politiskt åtagande att bedriva förhandlingsarbetet med viss skyndsamhet.

I juni 2013 beslutade rådet om allmänna politiska riktlinjer för det fortsatta förhandlingsarbetet. Riktlinjerna som antogs slog fast att rådet skulle fortsätta att arbeta för en lämplig utvidgning av förordningens tillämpningsområde, att behörigheten att inleda insolvensförfaranden även fortsättningsvis ska tillkomma myndigheterna i den medlemsstat där gäldenärens huvudsakliga intressen finns, att medlemsstaterna ska inrätta nationella insolvensregister och att dessa register ska kopplas samman och göras tillgängliga via den europeiska e-juridikportalen samt att rådet skulle fortsätta att arbeta för att utveckla bestämmelser i förordningen som syftar till att förbättra samordningen av insolvensförfaranden avseende företag i en koncern.

Civilutskottet har efter överläggning med regeringen i september 2013 ställt sig bakom regeringens förslag till svensk ståndpunkt.

Arbetet fortsatte hösten 2013 med hög intensitet i rådsarbetsgrupp under det litauiska ordförandeskapet. I december 2013 höll rådet en riktlinjedebatt om förslaget. Vid mötet presenterades förslag till riktlinjer beträffande jurisdiktion, insolvensregister och samarbete mellan huvud- och sekundärförfaranden. Ordförandeskapet sammanfattade diskussionen vid mötet på så sätt att riktlinjerna kunde stödjas av flertalet medlemsstater men att flera delegationer fortfarande hade svårigheter. Detta gällde bl.a. Sverige som med hänsyn till dataskydds- och integritetsskäl samt risken för missbruk av information inte kunde stödja den del av förslaget som rörde insolvensregister avseende fysiska personer som inte utövar näringsverksamhet. Sverige uppgav dock att en avgift för informationen skulle kunna minska integritetsriskerna. Det konstaterades att arbetet skulle fortsätta på expertnivå.

Efter årsskiftet har arbetet bedrivits i fortsatt hög takt och det grekiska ordförandeskapet har aviserat att arbetet kommer att prioriteras.

Se vidare i bifogad promemoria.

² KOM (2012) 573

13. Förslag till rådets förordning om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten [första behandlingen] (Sr Ask)

= Lägesrapport/Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om förhandlingsläget och en riktlinjedebatt kring följande frågeställningar.

1. Mot bakgrund av att ett flertal medlemsstater uttryckt stöd för tanken om att EPPO:ns huvudkontor ska utgöras av ett kollegium, ombeds ministrarna att reflektera över om de är för en sådan EPPO-modell och, om svaret på frågan är ja, hur EPPO:ns självständighet och effektivitet kan säkerställas med en sådan organisatorisk lösning.
2. Såväl medlemsstaterna som kommissionen har under förhandlingsarbetet i rådsarbetsgruppen understrukt vikten av att inrättandet av EPPO:n medför ett praktiskt mervärde och att dess effektivitet går att säkerställa. Vissa medlemsstater har i samband med detta anfört att det kan vara mer effektivt att låta nationella myndigheter hantera ringa fall av brott mot EU:s finansiella intressen. Ministrarna uppmanas att reflektera över hur EPPO:ns behörighet och uppgifter bör ordnas för att på bästa sätt uppnå dessa mål.

Bakgrund

Kommissionens förslag till förordning om inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet (European Public Prosecutor's Office–EPPO) presenterades den 17 juli 2013.

Förslaget, vars innehåll beskrivs nedan i avsnittet Förslaget, förhandlas sedan början av oktober i rådsarbetsgruppen för straffrättsligt samarbete. Det har hittills varit tolv mötesdagar och det senaste förhandlings-tillfället ägde rum den 10 februari.

Under hösten 2013 presenterade sex medlemsstater (Frankrike, Polen, Finland, Slovenien, Malta och Cypern) ett utkast till ett förslag om en alternativ EPPO-modell som bygger på en kollegiestruktur liknande den som finns vid Eurojust. Sverige har ännu inte tagit ställning till förslaget, som fortfarande är ganska skissartat. Enligt förslaget ska EPPO:n utgöras av ett kollegium av nationella medlemmar, en från varje medlemsstat. Dessa ska vara åklagare på hög nivå som utses av respektive medlemsstat. Kollegiet ska utse en ledare bland de nationella medlemmarna vilka, utifrån respektive medlemsstats behov och förutsättningar, antingen kan ha sin ordinarie tjänstgöringsort vid EPPO:ns huvudkontor eller i sitt hemland. Den nationella medlemmen för Eurojust ska samtidigt kunna vara nationell medlem för EPPO:n.

När det gäller handläggningen av ärenden ska EPPO:ns sammansättning variera från fall till fall. Om ett ärende endast avser en medlemsstat, ska EPPO:n utgöras av den nationella medlemmen från det staten. I ärenden som involverar fler medlemsstater ska EPPO:n utgöras av en kammare bestående av de nationella medlemmarna från dessa länder. EPPO:n ska sträva efter konsensusbeslut, men det ska vara möjligt med majoritetsbeslut. Högprofilsärenden kan komma att kräva särlösningar. Det praktiska utredningsarbetet ska skötas av delegerade åklagare i medlemsstaterna enligt nationell rätt och under

kontroll av den nationella medlemmen från den aktuella medlemsstaten. EPPO:n ska vid behov kunna ingripa och ta de beslut som är nödvändiga för genomförandet av utredningar och åtal. Det kan exempelvis handla om åtalsbeslut, beslut om i vilken stat åtal ska väckas och avskrivningsbeslut. EPPO:n och medlemsstaterna ska ha delad behörighet att bekämpa brott mot EU:s finansiella intressen, men EPPO:n ska ha möjlighet att ta över ärenden från medlemsstaterna.

I slutet av oktober stod det klart att kommissionens förslag fått s.k. gult kort. Nationella parlament eller kammare i elva medlemsstater (Sverige, Tjeckien, Cypern, Storbritannien, Ungern, Irland, Nederländerna, Rumänien, Frankrike, Slovenien och Malta) hade lämnat in motiverade yttranden med innebörden att de ansåg att kommissionens förslag stred mot subsidiaritetsprincipen. Kommissionen meddelade en kort tid senare att man stod fast vid förslaget utan några ändringar.

Mot bakgrund av händelseutvecklingen under hösten övergick förhandlingsarbetet från en sedvanlig artikelgenomgång till tematiska diskussioner, bl.a. har man diskuterat EPPO:ns organisation och behörighet samt frågor om utredningsåtgärder, bevisstillåtlighet och överprövning av beslut som meddelats av EPPO:n.

Svensk ståndpunkt

Övergripande inställning till kommissionens förslag:

Sverige delar kommissionens uppfattning att det är av stor vikt att på ett effektivt sätt kunna bekämpa brott mot EU:s finansiella intressen. Förslaget, som innebär att det ska inrättas en överstatlig åklagarfunktion inom EU, medför dock att Sverige måste överlåta åklagarbehörighet till EU. Det skulle få långtgående konsekvenser för det svenska åklagarväsendet och det straffprocessrättsliga systemet. Sveriges utgångspunkt är att åklagarverksamhet även i framtiden, oavsett vilken typ av brottsbekämpning det handlar om, bör ligga inom medlemsstaternas ansvarsområde om inte mycket starka skäl talar för en annan ordning. Sverige anser att det inte framkommit sådana skäl och menar därför att Sverige i dagsläget inte bör delta i den föreslagna EPPO:n.

Det är av stor vikt att bevaka att det långtgående stöd som Eurojust enligt förslaget ska tillhandahålla EPPO:n inte urlakar Eurojusts verksamhet och försämrar medlemsstaternas möjligheter att få effektivt biträde av Eurojust.

Det är även viktigt att samarbetet mellan EPPO:n och de medlemsstater som väljer att ställa sig utanför myndighetens verksamhet får en adekvat reglering. Förhandlingarna i rådsarbetsgruppen måste få ta den tid som är nödvändigt för att på ett djupgående sätt utreda alla relevanta aspekter.

Inställning till ordförandeskapets frågeställningar:

1. Sverige har ännu inte tagit ställning till den alternativa EPPO-modell som förespråkas av vissa medlemsstater. Förslaget måste konkretiseras och förtydligas för att Sverige ska kunna ange någon inställning till de frågor som ställs av ordförandeskapet.

2. Sverige delar uppfattningen att ett eventuellt inrättande av EPPO:n måste medföra ett praktiskt mervärde och att myndighetens effektivitet måste gå att säkerställa. Förslaget innehåller emellertid många komplexa frågor och eftersom rådsförhandlingarna bara börjat är vi i dagsläget inte beredda att ta ställning till hur en eventuell EPPO:s behörighet och uppgifter bör ordnas på bästa sätt. För detta krävs fortsatt diskussion och analys i rådsarbetsgruppen.

Se vidare i bifogad promemoria.

14. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden [första behandlingen] (Sr Ask)
 = Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet önskar hålla en riktlinjedebatt. Det är ännu inte klart vilka frågor som kommer att behandlas.

Bakgrund

Den 27 november 2013 presenterade kommissionen ett paket med processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden. Paketet utgör resterande delar av den s.k. färdplanen för processuella rättigheter³ och består av tre förslag till direktiv och två kommissionsrekommendationer. Det nu aktuella direktivförslaget ingår som en del i det och syftar till att stärka rättssäkerhetsgarantier under straffrättsliga förfaranden för misstänkta eller tilltalade som är barn. Förslaget lägger fast minimiregler för att garantera alla som är under 18 år och misstänks eller anklagas för brott vissa särskilda rättigheter; t.ex. rätt till obligatorisk tillgång till försvarare, rätt till en individuell bedömning av personliga omständigheter före åtal samt rätt till privatliv innebärande att straffrättsliga förfaranden som inkluderar barn inte ska vara offentliga.

Förhandlingar har nyligen inletts i behörig rådsarbetsgrupp.

Vid det informella ministermötet för rättsliga och inrikes frågor den 23-24 januari 2014 presenterade KOM paketet med processuella rättigheter, inklusive detta direktivförslag, för ministrarna.

Svensk ståndpunkt

Åtgärder för att stärka misstänkta eller tilltalades processuella rättigheter förbättrar förutsättningarna för det rättsliga samarbetet. Sverige välkomnar därför direktivförslaget.

³ EUT C 295, 4.12.2009, s. 1-3

När det gäller innehållet ställer sig Sverige i stort bakom detta. Vi ser gärna ambitiösa åtgärder som fokuserar på att stärka rätten till en rättvis rättegång. Dessa bör dock inte vara av den karaktären att de inkräktar på grundläggande principer i medlemsstaternas processuella system. Det är viktigt att den svenska offentlighetsprincipen värnas, dvs. att huvudregeln är att domstolsförhandlingar är offentliga med möjlighet till undantag i det enskilda fallet. Vidare bör tillämpningsområdet spegla tillämpningsområdet i de tre första stegen enligt färdplanen, exempelvis bör undantaget för strafförelägganden och ordningsbot behållas. Det är också viktigt att tillämpningsområdet formuleras på ett klart och tydligt sätt, så att det blir förutsebart vilka förfaranden och situationer som direktivets bestämmelser avser att täcka, till exempel att direktivet endast ska tillämpas på misstänkta eller tilltalade som är barn, dvs. under 18 år.

Se vidare i bifogad promemoria.

15. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän uppgiftsskyddsförordning) [första behandlingen] (Sr Ask)
= Lägesrapport/Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om läget i förhandlingarna. Någon inriktning för en ev. riktlinjedebatt har ännu inte angivits.

Bakgrund

Den viktigaste EU-rättsakten på dataskyddsområdet är det s.k. dataskyddsdirektivet som antogs 1995. Direktivet syftar dels till att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter i samband med behandling av personuppgifter, dels till att underlätta ett fritt flöde av personuppgifter mellan medlemsstaterna. Dataskyddsdirektivet har i svensk rätt genomförts genom personuppgiftslagen och ett antal särregleringar i förhållande till denna lag, t.ex. patientdatalagen och kustbevakningsdatalagen.

Den 25 januari 2012 presenterade kommissionen ett förslag till en genomgripande reform av EU:s regler om skydd för personuppgifter. Förslaget innebär bl.a. att dataskyddsdirektivet ska ersättas av en allmän dataskyddsförordning. Förslaget till förordning har därefter förhandlats i behörig rådsarbetsgrupp.

Förslaget behandlades vid RIF-råden i december 2012 och januari (informellt ministermöte) och mars 2013. Rådet uttalade då bl.a. sitt stöd för att införa en riskbaserad ansats i regleringen samt för att skapa flexibilitet för den offentliga sektorn. Ministrarna har också gett stöd till en utvidgning av det s.k. hushållsundantaget.

Vid RIF-rådet i juni 2013 diskuterades vissa nyckelfrågor som ordförandeskapet identifierat efter den första läsningen av förordningen. Inför rådsmötet arbetade ordförandeskapet även om stora delar av förslaget, bl.a. för att införa en mer riskbaserad

ansats och för att skapa flexibilitet för den offentliga sektorn i regleringen. Dessutom införde ordförandeskapet efter förslag från bl.a. Sverige en särskild artikel om tillgång till allmänna handlingar, vilket är mycket positivt. Sverige kunde ställa sig bakom många av de ändringar som föreslogs eftersom dessa gick i rätt riktning ur ett svenskt perspektiv.

Vid det informella ministermötet (rättsliga och inrikes frågor) i juli 2013 diskuterades den s.k. mekanismen för enhetlighet, dvs. den del av regleringen som syftar till att säkerställa en konsekvent och enhetlig tillämpning av dataskyddsreglerna inom EU.

Vid RIF-rådet i oktober 2013 hölls en riktlinjedebatt kring regleringen om behörig tillsynsmyndighet vid gränsöverskridande ärenden. Sammanfattningen efter debatten var att man ska arbeta vidare med en modell som syftar till att nå fram till en ”one-stop-shop” där den behöriga myndighetens befogenheter är begränsade till särskilda områden.

Vid RIF-rådet i december 2013 hölls en ny debatt om ”one-stop-shop”-mekanismen. Vid mötet intervenerade rådets rättstjänst och avgav ett utlåtande som innebar att man bl.a. ansåg att förslaget inte i tillräcklig omfattning tog hänsyn till enskildas rättigheter enligt stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Svensk ståndpunkt

Sveriges övergripande målsättning i förhandlingarna är att skapa en balanserad reglering som säkerställer att det finns ett effektivt skydd för enskildas personliga integritet vid behandling av personuppgifter samtidigt som hänsyn tas till de berättigade behov som finns inom både den privata och den offentliga sektorn av att behandla personuppgifter.

Se vidare i bifogad promemoria.

16. Övriga frågor

– Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Icke lagstiftande verksamhet

17. EU-strategi mot korruption (Sr Ask)

= Föredragning av kommissionens rapport

Avsikten med behandlingen i rådet

Presentation av kommissionens anti-korruptionsrapport

Dokument

COM (2014) 38 (bifogas)

Tidigare dokument

COM (2011)308

Tidigare behandling i EU-nämnden och ev. i riksdagsutskott

-

Bakgrund

EU:s anti-korruptionspaket presenterades den 6 juni 2011 och innehöll bland annat ett beslut av kommissionen om att införa en ordning med en vartannat år publicerad EU-rapport om insatserna mot korruption i medlemsstaterna (*the EU Anti-Corruption Report*). Rapporten, som offentliggjordes den 3 februari i år, innehåller dels ett deskriptivt avsnitt, dels ett framåtblickande avsnitt i vilket ett antal utvecklingsområden identifieras. Rapporten är i sin helhet baserad på sedan tidigare tillgängliga data som inhämtas bl.a. från GRECO⁴, OECD och ESO⁵.

Avseende Sverige, som beskrivs som ett av de minst korrumperade länderna i Europa, identifieras tre utvecklingsråden;

- För att öka transparensen i partifinansieringen bör Sverige överväga ett förbud mot privata donationer till partier och personvalskampanjer. Lagstiftningen bör också göras tillämplig på lokal och regional nivå.
- Sverige bör arbeta för att öka transparensen i kommuners kontakter med privata entreprenörer och även verka för att en oberoende kommunal revision kommer till stånd.
- Sverige bör i högre grad verka för att juridiska personer ställs till ansvar för korruptionsrelaterad brottslighet, även då brotten begås av anställda på lägre nivå

⁴ Europarådets Group of States Against Corruption

⁵ Expertgruppen för Studier i Offentlig Ekonomi

inom företaget, av mellanhänder eller av agenter. Sverige bör överväga att höja företagsbotens belopp och se över bestämmelserna om dubbel straffbarhet.

Svensk ståndpunkt

Regeringen ställer sig positiv till kommissionens arbete med att ta fram anti-korrupsionsrapporten. Den är ett värdefullt bidrag i medlemsstaternas arbete mot korrupktion på nationell nivå. Eftersom rapporten grundar sig på tidigare genomförda utvärderingar avseende Sverige är innehållet i rapporten emellertid inte överraskande och Sverige arbetar kontinuerligt med frågorna. Regeringen har exempelvis nyligen aviserat sin avsikt att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté som ska utreda visade bl.a. frågan om en skyldighet för partier och kandidater på regional nivå att redovisa sina intäkter för offentliggörande och frågan om ett eventuellt förbud att ta emot anonyma bidrag.

18. Framtida utveckling på RIF-området (Sr Ask)

= **Föredragning av kommissionen**

Avsikten med behandlingen i rådet

Föredragning av kommissionen

Dokument: Inget dokument har hittills presenterats.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden den 29 november 2013.

Tidigare behandlad vid överläggning med socialförsäkringsutskottet den 28 november 2013 och vid information till justitieutskottet den 14 och 28 november 2013 samt till civilutskottet den 19 november.

Bakgrund

Det nuvarande femåriga arbetsprogrammet för det rättsliga och inrikespolitiska området, Stockholmsprogrammet, omfattar åren 2010-2014. Programmet förhandlades fram och antogs under det svenska ordförandeskapet 2009 och var det första efter Lissabonfördragets ikraftträdande.

I slutsatserna från toppmötet den 27-28 juni 2013 uppmanade Europeiska rådet kommande ordförandeskap att påbörja en förberedelseprocess inför ett fastställande av nya strategiska riktlinjer för RIF-området i juni 2014.

Det litauiska ordförandeskapet initierade under förra året diskussioner på ministernivå vid två tillfällen dels vid det informella ministermötet, dels vid rådsmötet i december. Diskussionerna liksom de skriftliga bidrag som medlemsstaterna sände in inför RIF-rådet i december visar på en stor samsyn vad gäller såväl inriktning som innehåll i det framtida programmet.

Vid det grekiska ordförandeskapets informella ministermöte i Aten den 23-24 januari diskuterades frågan igen. Fortsatta diskussioner har därefter förts i Coreper. Det var från början ordförandeskapets avsikt att kommissionen skulle presentera sina meddelanden (ett från generaldirektoratet för inrikes frågor, ett från generaldirektoratet för rättsliga frågor) vid rådsmötet den 3 - 4 mars. Meddelandena är dock fördröjda och planeras för närvarande att presenteras den 11 mars. Enligt dagordningen kommer därför endast en muntlig presentation av kommissionen att äga rum vid rådsmötet.

19. Rådets och medlemsstaternas slutsatser om rättssystemen i medlemsstaterna (Sr Ask)

= **Antagande**

Avsikten med behandlingen i rådet

Rådet föreslås anta förslaget till slutsatser om rättssystemen i medlemsstaterna.

Bakgrund

Kommissionen presenterade i mars 2013 ett meddelande om en resultattavla för rättskipningen ("Justice Scoreboard") med syftet att tillhandahålla ett jämförelseunderlag avseende trender i de nationella domstolarnas grad av oberoende, effektivitet m.m. Avsikten uppgavs vara att underlätta formuleringen av strategier för effektivare rättssystem i medlemsstaterna med det långsiktiga målet att främja ekonomisk tillväxt i unionen samt att öka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna.

Resultattavlans jämförelsemodell är baserad på ett antal indikatorer. Indikatorerna kan variera beroende på syftet. Indikatorerna tar dock särskilt sikte på att mäta sådana faktorer i domstolssystemen som bidrar till att förbättra företags- och investeringsklimatet. Detta eftersom resultattavlan presenterats inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Resultattavlan har diskuterats i rådet dels vid en justitieministerlunch i mars 2013, dels vid RIF-rådet i december 2013. Vid diskussionerna har det framkommit stark kritik från medlemsstaterna. Det har framför allt framförts skepsis mot förslagets möjligheter att på ett korrekt sätt mäta kvalitet och effektivitet i de nationella rättssystemen. Kommissionens behörighet och möjligheter att genomföra den aktuella typen av granskning har också ifrågasatts.

Kommissionen har, trots kritiken, fortsatt att lansera resultattavlan som en lämplig modell att använda för att utvärdera medlemsstaternas rättssystem. Diskussionen om resultattavlan har därför fortsatt inom rådsstrukturen under början av 2014. Det grekiska ordförandeskapet har tagit fram ett utkast till rådets och medlemsstaternas slutsatser om medlemsstaternas civil- och handelsrättsliga system. Syftet med slutsatserna är att lämna

ett tydligt budskap om hur rådet och medlemsstaterna ser på kommissionens förslag om en resultattavla för rättskipning.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar och ställer sig bakom det grekiska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser.

Regeringen anser att det ännu inte är visat att det behöver inrättas ytterligare jämförelsemetoder utöver de som redan finns inom ramen för andra internationella organisationer såsom Europarådet. Det är också tveksamt om de av kommissionen föreslagna indikatorerna i resultattavlan för rättskipning ger relevant information om kvalitet, oberoende och effektivitet hos de nationella domstolsväsendena. Ytterligare analys och beredning inom kommissionen och diskussion med medlemsstaterna är därför påkallad.

Se vidare i bifogad promemoria.

20. Resultattavla för rättskipningen 2014 (Sr Ask)

= Föredragning av kommissionen

Avsikten med behandlingen i rådet

Föredragning av kommissionen

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 13 november 2013 ett meddelande om den årliga tillväxtrapporten för 2014 (*Annual Growth Survey 2014*). Tillväxtrapporten fastställer prioriteringarna för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken det kommande året och utgör startskottet för den europeiska terminen 2014. I rapporten föreslår KOM fem övergripande prioriteringar för MS reformarbete under 2014.⁶ Som en del av den femte prioriteringen ”att modernisera den offentliga förvaltningen” återfinns en hänvisning till vikten av oberoende och effektiva nationella rättssystem av hög kvalitet som en förutsättning för en förbättrad tillväxt inom EU. Meddelandet har passerat rådsstrukturen i syfte att lägga fast prioriteringarna för den europeiska terminen vid Europeiska rådets möte senare i år. På basis av dessa prioriteringar, Europa 2020-strategins riktlinjer och Stabilitets- och tillväxtpakten, kommer kommissionen senare i vår att föreslå landspecifika rekommendationer som Europeiska rådet ska anta vid sitt möte den 26-27 juni 2014.

⁶ 1) Att driva tillväxtfrämjande finanspolitisk konsolidering 2) Utlåningen ska återgå till normala nivåer 3) främja tillväxt och konkurrenskraft 4) Bekämpa arbetslösheten. 5) Modernisera den offentliga förvaltningen.

Kommissionen lämnade den 27 mars 2013 ett meddelande om en resultattavla för rättsskipning i EU. Syftet med resultattavlan var att genom att tillhandahålla ett komparativt jämförelsematerial avseende trender i de nationella domstolarnas grad av oberoende, kvalitet och effektivitet mm., underlätta formuleringen av strategier för effektivare rättsväsenden och därigenom främja ekonomisk tillväxt i unionen och ömsesidigt förtroendet mellan medlemsstaterna.

Kommissionen avser att lämna en ny version av resultattavlan inom ramen för den europeiska terminen 2014. Resultattavlan har ännu inte presenterats men kommissionen avser att göra en muntlig presentation vid RIF-rådet.

Svensk ståndpunkt

Regeringen anser att arbetet att mäta och fastställa trender inom unionen bör utgå från och ta fasta på redan existerande institutioner, processer och metoder, och att kommissionen bör ha en ledande roll. I fråga om resultattavlan anser regeringen det ännu inte visat att det behöver inrättas ytterligare jämförelsemetoder utöver de som redan finns inom ramen för andra internationella organisationer såsom Europarådet. Det är också tveksamt om de av kommissionen föreslagna indikatorerna ger relevant information om kvalitet, oberoende och effektivitet hos de nationella domstolsväsendena. Ytterligare analys och beredning inom kommissionen är därför påkallad.

Det är allmänt sett viktigt att kommissionens förslag är väl genomarbetade och förankrade bland medlemsstaterna. Förslagets syfte och användningen av resultaten behöver diskuteras inför att förslag om konkreta åtgärder lämnas. Detta gäller särskilt i frågor inom ramen för den nationella kompetensen eller där medlemsstaternas resurser tas i anspråk.

Se vidare i bifogad promemoria.

21. Övriga frågor (Sr Ask)

= **Genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning: Den sjätte EU-rapporten från högnivågruppen för frågor som rör funktionshinder**

Föredragning av kommissionen

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från kommissionen

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Bakgrund

Syftet med den årliga rapporten från EU:s Högnivågrupp om funktionshinder är att rapportera om hur FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning implementeras i EU:s medlemsländer.

Den 6:e Högnivårapporten om implementeringen av konventionen inriktas speciellt mot temat funktionshinder och utvecklingspolitik och om hur medlemsstaterna och EU implementerar Artikel 32 i konventionen om internationellt samarbete.

GEMENSAMMA KOMMITTÉN

1. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter [första behandlingen] (Sr Ask)
= Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om läget i förhandlingarna av dataskyddsdirektivet

Dokument: Inga dokument har aviserats till rådsmötet

Tidigare dokument:

KOM (2010) 10 slutlig (kommissionens förslag)

FaktaPM 2011/12:119

11624/13 (IE ORDF reviderade textförslag)

Tidigare behandlad i JuU: 14 februari 2013

Tidigare behandlad i EUN: 30 november 2012

Bakgrund

Den 25 januari 2012 presenterade kommissionen sitt förslag till dataskyddsdirektiv för det brottsbekämpande området som ska ersätta dataskyddsrambeslutet från år 2008. Förhandlingarna påbörjades i februari 2012.

Bland medlemsstaterna finns ett starkt motstånd mot en tillämpning av direktivet på nationell uppgiftsbehandling. Riksdagen har bedömt att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen i de delar det avser rent nationell behandling av personuppgifter, dvs. behandling av uppgifter som inte utbyts mellan medlemsstaterna. Alla utom någon enstaka medlemsstat ifrågasätter också behovet av att ersätta det helt nyligen genomförda dataskyddsrambeslutet. Under förhandlingarnas gång har alltfler medlemsstater också uppmärksammat spänningen mellan dataskyddsregleringen och nationell straffprocesslagstiftning.

Medlemsstaterna riktade också stark kritik mot det ursprungliga förslagets detaljeringsgrad och de ökade administrativa bördorna det skulle medföra för myndigheterna. Även graden av kommissionens inflytande på bedömningen av adekvat skyddsnivå i tredjeländer och kravet på omförhandling av medlemsstaternas existerande avtal med tredje land väckte starkt motstånd.

Många av de mest detaljerade bestämmelserna i förslaget har tagits bort eller mjukats upp i den nya version av texten som Irlands EU-ordförandeskap presenterade den 28 juni 2013. De grundläggande invändningarna kvarstår dock.

Kommissionens ambition är att förhandlingarna ska avslutas före EP-valet 2014. Ordförandeskapet säger sig vilja avsluta läsningen i arbetsgruppen i april och sikta på en gemensam inriktning vid RIF-rådet i juni.

LIBE-utskottet enades i oktober 2013 om ett kompromissförslag och EP förväntas rösta i plenum under våren 2014.

Den kommande regleringen kommer att beslutas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

2. Migrationstryck: tendenser och utsikter (Sr Billström)

= **Information från kommissionen**

Se rådets dagordning, punkten 7.

3. Arbetsgruppen för Medelhavet (Sr Ask, Sr Billström)

= **Uppföljning/Information från kommissionen**

Se rådets dagordning, punkten 8.

4. Övriga frågor (Sr Ask, Sr Billström)

= **Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

- = **Genomförande av finansieringsprogrammen 2014-2020 för inrikes frågor**
- **Lägesrapport/Information från kommissionen**

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport om genomförande av finansieringsprogrammen 2014/2020 för inrikes frågor/Information från kommissionen

Bakgrund

De två fonderna på inrikesområdet i EU:s nästa fleråriga budgetram, Fonden för inre säkerhet och Asyl- migration och integrationsfonden, regleras genom fyra förordningar. Dessa förordningar presenterades av kommissionen i november 2011 och i december 2013 uppnåddes en informell överenskommelse mellan EP och rådet. Den 12 mars ska EP rösta och därefter ska rådet formellt anta förslagen.

Det övergripande syftet med Asyl-, migration- och integrationsfonden är att bidra till en effektivare hantering av migrationsströmmar i enlighet med EU:s gemensamma asyl- och migrationspolitik. Det övergripande syftet med Fonden för inre säkerhet är att stödja en gemensam viseringspolitik, förbättra gränsförvaltningen, förebygga och bekämpa allvarlig och organiserad brottslighet, samt främja EU:s förmåga att effektivt hantera säkerhetsrelaterade risker och kriser. Budgeten för Asyl-, migration- och integrationsfonden uppgår till 3 137 miljoner euro för perioden 2014–2020. Budgeten för Fonden för inre säkerhet uppgår till 3 764 miljoner euro för samma period.
